

ONDERZOEK

GEDRAGSPROBLEMEN BIJ JONGE HONDEN TIJDENS DE CORONAPANDEMIE

Huisdieren waren in coronatijd een licht in donkere dagen: veel mensen zochten hun toevlucht in de aanschaf van een hond. Al snel verschenen in de media alarmerende berichten dat er meer gedragsproblemen worden opgemerkt bij pups die tijdens de coronapandemie zijn aangeschaft. In de berichten klonk vooral de bezorgdheid door over ontoereikende socialisatie bij jonge honden tijdens de lockdown waardoor meer honden kampen met gedragsproblemen. Twee studenten diermanagement van Hogeschool Van Hall Larenstein deden onderzoek voor het Lectoraat Smart Animal Welfare Management om een beter beeld van de situatie te krijgen. Ze interviewden 21 hondengedragsdeskundigen om meer inzicht te krijgen in frequentie, aard en mogelijke oorzaken voor het optreden van gedragsproblemen.

TEKST: **KATRINE HANSEN** EN **ANN-SOPHIE HOLZ**

FOTO'S: **ALEXANDER NAGLESTAD**, **KYLE MACKIE**, **JOSH HILD** EN **JOEL MARTINEZ**

De geïnterviewde experts bestonden uit kynologisch instructeurs die door de Raad van Beheer zijn gecertificeerd, en hondengedragstherapeuten die aangesloten zijn bij de Nederlandse Vereniging van Gedragstherapeuten voor Honden (NVGH). De interviews vonden plaats in september en oktober 2021. Deze gesprekken brachten een toename in het aantal gedragsproblemen aan het licht en bevestigden de risico's.

TOENAME VAN GEDRAGSPROBLEMEN

Van de 21 experts zagen 16 een toename in het aantal honden met gedragsproblemen. De top 5 van toegenomen problemen zijn:

1. angst
2. niet alleen kunnen zijn
3. druk gedrag
4. problemen met visite
5. bijten

Dit zijn volgens de experts geen nieuwe problemen, maar ze zijn er meer en ze zijn soms heftiger. In veel gevallen hadden de experts ook een verklaring voor het ontstaan van de gedragsproblemen. De meest genoemde zijn:

- overstimulatie door het gezin
- een gebrek aan externe prikkels
- onvoldoende socialisatie voor de aankoop

De respondenten baseerden de uitspraak over de toename van gedragsprobleem onder andere op dat ze meer aanvragen kregen voor begeleiding, waardoor ze deels langere wachtlijsten hadden dan normaal, in totaal meer klanten moesten bedienen en het doorverwijzen van klanten naar collega's lastiger bleek. Enkele respondenten zijn van mening dat ze meer gedragsproblemen zagen omdat er ook meer honden waren, waarbij de verhouding tussen het aantal problemen en het aantal honden hetzelfde zou zijn. Aangezien het merendeel van de respondenten een verhoogd risico op het ontstaan van gedragsproblemen tijdens de pandemie heeft bevestigd en ook meer problemen werden geconstateerd, is het waarschijnlijk dat er inderdaad meer gedragsproblemen zijn.

ANGSTPROBLEMEN

De experts zagen meer angstproblemen bij honden, waarbij angst vooral genoemd werd in verband met onbekende mensen, voorwerpen en geluiden. Het ontstaan van angstig gedrag brengen de experts vooral in verband met twee risico's. Ten eerste met een onvoldoende socialisatie voor aankoop. Door de gestegen vraag naar honden bleek de malafide handel een hoge vlucht te nemen. Pups uit de malafide handel worden te vroeg bij de moederteeff weggehaald, groeien in inadequate omstandigheden op en raken niet gewend aan andere mensen, dieren en andere prikkels. Het is daarom mogelijk dat er meer honden in Nederland zijn die onvoldoende gesocialiseerd werden voor de aankoop. Maar ook bij bonafide fokkers maakten pups tijdens de lockdown minder mee. Er waren weinig socialisatiemogelijkheden omdat er geen mensen in huis

ontvangen mochten worden. Bovendien werden er mogelijk ook meer buitenlandse zwerfhonden geadopteerd. Ook bij hen speelt onvoldoende socialisatie voor de aankoop een rol. Dit valt echter buiten de scope van dit onderzoek.

Ten tweede wordt angstig gedrag in verband gebracht met een gebrek aan externe prikkels, door onder andere de contactbeperkingen en de sluiting van hondenscholen. Een respondent legt uit: "De hondjes hebben in een isolement gezeten. Ze hebben hun eigen kleine wereldje leren kennen en verder niets. Daardoor hebben ze gewoon heel veel gemist." Zo was bijvoorbeeld kennismaken met mensen, dieren en andere prikkels moeilijker, waardoor er te weinig socialisatie tijdens de cruciale fases plaatsvond en het opvoeden van pups mogelijk belemmerd werd.

DRUK EN OVERPRIKKELD

Ook worden er meer honden gezien die druk of overprikkeld zijn, of niet tot rust kunnen komen. Verder zien de experts meer bijtende honden, waaronder ook puppybijten. Het ontstaan van druk gedrag en bijten, brengen de experts vooral in verband met overstimulatie. Pups kregen tijdens de lockdown veel aandacht van het gezin. Aan de ene kant is dat natuurlijk positief, maar het kan ook te veel worden. Dit gebeurt vooral in drukke huishoudens. Waar veel kinderen zijn en weinig toe-

zicht van ouders is, vindt bijvoorbeeld al snel overstimulatie plaats. In zulke situaties krijgt de pup niet voldoende slaap en rust.

NIET ALLEEN KUNNEN ZIJN EN PROBLEMEN MET VISITE

Niet alleen kunnen zijn werd ook relatief vaak genoemd, omdat honden in coronatijd nauwelijks alleen werden gelaten. Opvallend in dit kader was dat experts ook zien dat honden die wel alleen thuis konden zijn, het tijdens de pandemie verleerd hebben. Bovendien werden problemen met

visite vaker geobserveerd. De honden vertonen bijvoorbeeld onplezierig gedrag zoals opspringen, angstig zijn, waken, aandachtsblaffen

of angstagressie als er een bezoeker in het huis of op het erf komt. Het ontstaan van deze problemen wordt, zoals bij angstproblemen, aan het risico op een gebrek aan externe prikkels gekoppeld.

Problemen met niet alleen kunnen zijn en problemen met visite zijn de enige gedragsproblemen uit de top 5 die niet in vergelijkbare onderzoeken genoemd worden. De reden hiervoor kan zijn dat de andere onderzoeken tijdens de eerste lockdown werden uitgevoerd. In deze periode – dus het begin van de pandemie – zijn waarschijnlijk nog niet alle problemen naar boven gekomen die na anderhalf jaar social distancing wel optraden.

Het tijdstip van het onderzoek zou van invloed geweest kunnen zijn op de top 5 van waargenomen gedragsproblemen. Pups die tijdens de lockdown werden aangeschaft, zaten namelijk nog in de puberteit. In deze levensfase kunnen ze te maken krijgen met gedragsveranderingen als schrikachtigheid, prikkelbaarheid en agressie.

Het werd echter ook duidelijk dat bij het ontstaan van gedragsproblemen nog andere factoren meespeelden, en dat vaak een combinatie van factoren optrad. Vooral gebrek aan kennis en ondoordachte aanschaf bleken van grote invloed op het ontstaan van gedragsproblemen. Zo zijn eigenaren van een pandemiepuppy vaker voor het eerst hondeneigenaar, hetgeen betekent dat veel van hen minder ervaring hebben. Bovendien heeft meer dan een

op de tien pandemiepuppy-bezitters de aankoop van een puppy vóór de pandemie niet overwogen.

RISICO'S VERMINDEREN

De risico's op het ontstaan van gedragsproblemen tijdens een lockdown zijn met een aantal handvatten goed te verminderen:

- De eigenaar goed informeren over de behoeften van de hond en zijn gedrag, socialisatie, training en herkomst voordat de pup wordt aangeschaft.
- De pup met prikkels laten kennismaken. Dit is op afstand bij openbare plekken goed mogelijk.
- Creatiever omgaan met de socialisatiemogelijkheden die er wel zijn, zoals een restaurantbezoek in de tuin nabootsen.
- Ondersteuning van de eigenaar en de pup door deskundige begeleiding. Als dit niet in de vorm van groepslessen mogelijk is dan kan het in de vorm van online- of privélessen.
- De pup voldoende rust geven, een ritme aanhouden en kinderen grenzen leren in de omgang met de hond.

WAT BETEKENEN DE RESULTATEN VOOR DE HONDENSECTOR?

De indicaties en toename van gedragsproblemen, vooral op het gebied van angst, agressie en bijten, zijn zorgwekkend. Zo kunnen gevaarlijke situaties ontstaan voor hondenbezitters en de samenleving. De invloed van het toegenomen probleemgedrag bij honden zal worden ervaren door iedereen die in de hondensector werkzaam is. Dit geldt voor bijvoorbeeld hondenpensies, dierenasiels, maar ook voor hondentrimsalons, hondenuitlaatservices of hondenscholen. Een vervolgstudie moet laten zien hoeveel honden dit betreft en hoe groot het probleem uiteindelijk is. Tot die tijd is het raadzaam dat iedereen in de hondensector zich erop voorbereidt dat er mogelijk meer honden met probleemgedrag zijn. Zo moet bijvoorbeeld een hondenuitlaatservice of een hondenpension er rekening mee houden dat de groepsamenstelling wat lastiger kan zijn, dat honden meer individuele aandacht nodig hebben en dat interacties tussen honden meer alertheid vragen. Verder is het van belang om de preventietips in het achterhoofd

te houden, zodat hondeneigenaren in een soortgelijke situatie in de toekomst goed geïnformeerd en ondersteund kunnen worden. Hiervoor wordt verder aanbevolen om deskundige begeleiding van hondenscholen ook tijdens een lockdown door te laten gaan en daarmee het beroepenveld van kynologisch instructeurs en hondengedragstherapeuten als essentieel te beschouwen. ←

De indicaties en toename van gedragsproblemen, vooral op het gebied van angst, agressie en bijten, zijn zorgwekkend.